

Regulamin Specjalny Oceny Ekspонатów Aerofilatelistyki

Artykuł 1. Wystawy konkursowe

Zgodnie z art. 1.4 Regulaminu Ogólnego Oceny Ekspонатów na Wystawach Konkursowych GREV, celem uzupełnienia tych zasad, opracowano niniejszy regulamin SREV w odniesieniu do aerofilatelistyki.

Zarówno Regulamin Ogólny Wystaw Konkursowych GREX-PZF, jak i Regulamin Ogólny Oceny Ekspонатów na Wystawach Konkursowych GREV-PZF powstały w oparciu o obowiązujące regulaminy GREX i GREV Światowej Federacji Filatelistyki (FIP). Treść regulaminów PZF nie zawiera elementów sprzecznych z zasadami obowiązującymi na wystawach FIP i FEPA.

Regulaminy Specjalne Oceny Ekspонатów w poszczególnych klasach SREV obowiązujące na wystawach PZF są tłumaczeniami aktualnych regulaminów Światowej Federacji Filatelistyki (FIP).

Artykuł 2. Ekspوناتy konkursowe

Ekspонат aerofilatelistyczny składa się zasadniczo z dokumentów pocztowych przekazanych drogą powietrzną, opatrzonych dowodem, że odbyły one przelot.

Artykuł 3. Zasady budowy ekspонatu

3.1. Aerofilatelistyka przedstawia studium rozwoju usług poczty lotniczej i zbiór dokumentów typowych dla takiego rozwoju.

Z tego powodu podstawową zawartość ekspонatu aerofilatelistyki stanowią:

1. dokumenty pocztowe przesłane drogą lotniczą,
2. urzędowe i półurzędowe znaczki pocztowe, wydane specjalnie dla poczty lotniczej, czyste lub kasowane, ale głównie na całościach pocztowych,
3. wszelkie rodzaje stempli pocztowych i innych, winiетки i nalepki dotyczące transportu lotniczego,
4. przesyłki związane ze szczególnymi rodzajami transportu powietrznego, nie przewiezione przez pocztę, jednak poczytywane za ważne dla rozwoju poczty lotniczej,
5. ulotki, depesze i czasopisma zrzucone z powietrza, jako sposób normalnego doręczenia poczty lub pochodzące z usługi pocztowej przerwanej przez nieprzewidziane wydarzenia,
6. przesyłki pocztowe odzyskane z katastrof i innych wypadków statków powietrznych.

3.2. Układ ekspонatu aerofilatelistycznego wywodzi się bezpośrednio z jego budowy, opartej na następujących podstawowych formach:

1. Chronologia
2. Geografia
3. Środki transportu
 - a) gołąb
 - b) lżejsze od powietrza
 - c) cięższe od powietrza
 - d) rakiet

3.3. Ekspوناتy aerofilatelistyki mogą zawierać materiały pomocnicze, takie jak mapy, fotografie, rozkłady lotów itp., jeżeli uznano je za ważne dla zilustrowania i skierowania uwagi na określony szczegół lub sytuację. Przy prezentacji nie powinny one przytłaczać materiału i towarzyszącego tekstu.

3.4. We wprowadzającym opisie muszą być jasno sformułowane plan lub koncepcja ekspонatu.

Artykuł 4. Kryteria oceny ekspонatów

W ekspонacie aerofilatelistyki dopuszcza się więcej opisów, jeśli jest to potrzebne do udokumentowania znaczenia ekspонatu i zawartych badań. Zamieszczony tekst musi być jednak zwięzły i jasny.

Patrz także GREV-PZF, artykuł 4.

Dokładniejsze wyjaśnienie w poniżej zamieszczonych „Wytycznych”.

Artykuł 5. Ocena eksponatów

W celu osiągnięcia zrównoważonej oceny, dla eksponatów aerofilatelistyki ustala się następujące punktowe wartości względne (GREV-PZF, art. 5.2):

Opracowanie i znaczenie	30
<i>Opracowanie 20</i>	
<i>Znaczenie 10</i>	
Wiedza, osobiste studia i badania	35
Stan i rzadkość	30
<i>Stan 10</i>	
<i>Rzadkość 20</i>	
Prezentacja	5
Łącznie	100 punktów

Wytyczne do sędziowania eksponatów aerofilatelistyki

Artykuł 1. Wystawy konkursowe

Niniejsze wytyczne mają pomóc sędziom w ocenie, a wystawcom w przygotowaniu eksponatów aerofilatelistycznych.

Artykuł 2. Eksponaty konkursowe

Przewóz poczty drogą powietrzną można przedstawić w różny sposób: za pomocą znaczków pocztowych, winietek (z podaną lub bez podanej wartości), nalepek, osteplowań, oznakowań objaśniających tranzyt, trasę i inne szczegóły, odręczne adnotacje, stemple zwrotne i istotne podpisy. Materiał nie ukazujący żadnych czynności wykonanych przez zorganizowaną służbę pocztową powinien być ograniczony do minimum.

Artykuł 3. Zasady budowy eksponatu

3.1. Zakres i plan.

Eksponat aerofilatelistyki powinien stanowić studium rozwoju, działania lub innego zakresu usług poczty lotniczej, przedstawiając bezpośrednio odpowiednie przesyłki i dokumentując sposób traktowania oraz analizę materiału aerofilatelistycznego.

3.1.1. Całości pocztowe

A. Każdy aerofilatelistyka jest w pierwszym rzędzie zainteresowany takimi przesyłkami pocztowymi, jak koperty, karty pocztowe, całostki, opaski czasopism itp., które zostały przewiezione drogą lotniczą, a które mają zazwyczaj datę i wskazówki dotyczące sposobu ich przewozu,

B. Przesyłki przygotowane do lotu, które z uzasadnionych przyczyn nie zostały przewiezione drogą powietrzną, mogą być włączone do eksponatu aerofilatelistyki.

C. Studium tras, opłat i oznakowań pocztowych jest często istotne dla rozwinięcia tematu. Mapy i rysunki mogą być umieszczone, jeżeli objaśniają one trasę lub lot, jednak liczba map powinna być ograniczona i użyta tylko, jeżeli są one istotne dla ich udokumentowania,

D. Zawartość koperty może być umieszczona w eksponacie, jeżeli umożliwia ona zrozumienie tematu lub potwierdza autentyczność przesyłki,

E. Należy unikać umieszczania walorów powtarzających się, bez względu na ich wartość,

F. Całostki, w tym aerogramy i karty pocztowe lotnicze, wydane specjalnie dla poczty lotniczej, są materiałem aerofilatelistycznym.

3.1.2. Znaczk i próbnodruki

A. Znaczk pocztowe wydane lub przedrukowane specjalnie dla poczty lotniczej, są częścią aerofilatelistyki nawet wówczas, gdy zostały użyte w innych celach pocztowych.

B. Ekspонат może także zawierać materiał pokrewny, jak:

- projekty i próby,
- informacje dotyczące technik druku oraz rekonstrukcji form drukarskich lub nadrukowych,
- opracowania dotyczące odmian papierów, znaków wodnych, perforacji itp. albo błędów druku i nadruku.

3.1.3. Inny materiał

Winiетки i nalepki użyte na przewiezionych kopertach mogą być także włączone do eksponatu aerofilatelistycznego, jednak nie mogą go zdominować.

3.1.4. Materiał niepocztowy

Przesyłki dokumentujące okres pionierski, tj. przesyłki przewiezione drogą powietrzną przed uruchomieniem normalnej poczty lotniczej albo wczesną pocztą lotniczą, przewiezioną przez innych przewoźników tam, gdzie służby pocztowej nie było, uważa się za ważne dla rozwoju lotniczej służby pocztowej, a tym samym dla aerofilatelistyki.

Przykłady:

- poczta z oblężonego Paryża i poczta przewieziona drogą powietrzną z oblężonego Metz i Belfortu;
- pionierski przelot pocztą lotniczą, opatrzoną prywatnymi nalepkami, np. „Vin Fiz”;
- przewieziona drogą powietrzną poczta wojskowa w okresie I wojny światowej, jak np. poczta z oblężonego Przemyśla;
- poczta gołębia na The Great Barrier Island i Marotiri.

Materiał taki należy dokładnie opisać i musi on być bezpośrednio związany i ważny dla rozwoju lotniczej służby pocztowej.

3.1.5. Przesyłki zrzucone z powietrza.

W zakres aerofilatelistyki wchodzą przesyłki zawierające wiadomości, zrzucone z powietrza.

3.1.6. Przesyłki odzyskane.

Dla poczty odzyskanej (z katastrof) istnieją specjalne kryteria w zakresie dokumentacji i stanu. W dokumentacji winien być opisany aspekt pocztowy wydarzenia, (np. liczba uratowanych przesyłek) i zastosowane adnotacje pocztowe. Dla przesyłek z katastrof nie stosuje się normalnych wymagań dotyczących ich stanu.

3.2. Opracowanie eksponatu.

Ten artykuł proponuje wzory dla zamierzonego opracowania. Nie jest to wykaz wyczerpujący. Od wystawcy zależy określenie i zaprezentowanie aerofilatelistycznego charakteru eksponatu.

3.2.1. Chronologiczny rozwój poczty lotniczej.

W klasyfikacji wg dat powszechnie przyjmuje się:

- okres pionierski do roku 1918,
- okres rozwoju 1918-1945,
- okres współczesny po 1945,

3.2.2. Rozwój poczty lotniczej w aspekcie geograficznym,

W klasyfikacji geograficznej powszechnie przyjmuje się następujące grupy:

- kraj lub kraje stowarzyszone,
- trasy,

- linie lotnicze,
- urzędowe (np. wojsko, marynarka)
- producentów samolotów.

3.2.3. Rozwój poczty lotniczej w podziale na rodzaj transportu.

Powszechnie wybieranymi grupami przykładowo są:

- gołąb,
- lżejsze od powietrza (balon, sterowiec),
- cięższe od powietrza (spadochron, szybowiec, samolot),
- rakietą.

3.3. Materiał pomocniczy

Wszelki materiał pomocniczy musi dotyczyć istotnego szczegółu, który, chociaż ważny, nie może być inaczej pokazany. Pamiątki (np. jadłospisy) nie powinny być wykorzystywane.

3.4. Plan ekspozycji.

Ekspozycja musi mieć jasno określony początek, temat główny i logiczne zakończenie.

Dlatego ekspozycja musi zaczynać się od karty tytułowej, na której wystawca dokładnie określa temat, wyjaśnia, jak będzie on rozwinięty i wymienia narzucone przez siebie ograniczenia.

Plan winien być wykorzystany do dostarczenia ogólnej informacji o ekspozycji i wskazać obszary osobistej pracy badawczej. Może on także zawierać krótki wykaz wykorzystanych ważnych źródeł dokumentacyjnych. Jurorzy wykorzystają te informacje do oceny pokazanego materiału w powiązaniu z celami założonymi przez wystawcę.

Artykuł 4. Kryteria oceny ekspozycji

4.1. Opracowanie i znaczenie filatelistyczne.

4.1.1. Za opracowanie i znaczenie filatelistycznie można przyznać łącznie 30 punktów:

20 punktów za opracowanie, jego kompletność i poprawność,

10 punktów za odpowiednie znaczenie filatelistyczne (krajowe i światowe).

4.1.2. Oceniając opracowanie i znaczenie ekspozycji jurorzy muszą rozważyć:

- ogólne opracowanie tematu
- kompletność przedstawionego materiału w stosunku do zakresu ekspozycji
- znaczenie filatelistyczne przedstawionego tematu.

Wystawcy muszą zapewnić zwartość ekspozycji i unikać łączenia tematów nie powiązanych z sobą. Zamieszczone informacje nie mogą przytłoczyć pokazanego materiału filatelistycznego. Poza tym, dobrze pomyślany plan może zapobiec długim opisom w ekspozycji.

4.1.3. Znaczenie ekspozycji będzie oceniane w powiązaniu z globalnym rozwojem przewozu poczty lotniczej. Ekspozycja aerofilatelistyczna dotycząca obszaru o większym wkładzie w rozwój infrastruktury światowej służby poczty lotniczej oceniany jest wyżej za znaczenie niż ekspozycja dotycząca obszaru o mniejszym wkładzie.

4.1.4. Inne ważne czynniki w aerofilatelistyce:

- duży obszar geograficzny ma na ogół większe znaczenie niż obszar mniejszy,
- okres pionierski ma na ogół większe znaczenie niż okres współczesny,
- długi okres ma na ogół większe znaczenie niż okres krótszy.

Jak wskazuje Regulamin Ogólny, aerofilatelistyczny aspekt ekspozycji jest jego czynnikiem decydującym.

4.1.5. Jurorzy oceniają, czy wystawiony materiał pokrywa się z zakresem ekspozycji. Ekspozycja musi być rozwinięta i wyważona w okresach i obszarach wymienionych w tytule i planie. nieaktualne

4.2. Wiedza filatelistyczna i pokrewna, własne studia i praca badawcza

4.2.1. Za wiedzę filatelistyczną i pokrewną, własne studia i pracę badawczą można otrzymać łącznie 35 punktów.

4.2.2. Wiedzę filatelistyczną i pokrewną wykazuje się przez wybór walorów do ekspozycji i związane z nimi opisy. Własne studia wykazuje się przez prawidłową analizę walorów wybranych do ekspozycji.

Ekspozytorom, w których ewidentnie ujęte są osobiste badania (przedstawienie nowych faktów związanych z tematem), można przyznać za ten aspekt dużą część całkowitej liczby punktów. W zakresie tematów, które wcześniej były szeroko badane, sędziowie zwrócą uwagę, w jakim stopniu wyniki tych badań efektywnie uwzględniono w ekspozycjach.

4.2.3. Zamieszczone informacje nie mogą przytłoczyć pokazanego materiału filatelistycznego. Poza tym, dobrze pomyślany plan może zapobiec długim opisom w ekspozycjach.

4.3. Stan i rzadkość

4.3.1. Za stan i rzadkość można przyznać łącznie 30 punktów:

- 20 punktów za rzadkość i znaczenie wystawianych walorów,
- 10 punktów za stan wystawianych walorów.

4.3.2. Rzadkość odnosi się bezpośrednio do wystawianych walorów i ich względnej niedostępności, a w szczególności do ich rzadkości aerofilatelistycznej. Rzadkość ta nie zawsze pokrywa się z wartością, nie zawsze też jest proporcjonalna do niej.

4.3.3. Ponieważ stan walorów filatelistycznych jest zróżnicowany, jurorzy powinni brać pod uwagę jakość możliwą do nabycia. Generalnie, dobry stan, czystej czytelne kasowniki oraz ogólny dobry wygląd powinny być nagradzane, podczas gdy zła jakość powinna być ukarana. Znaczniki na kopertach i innych całościach powinny być w dobrym stanie. Koperty z katastrof są wyjątkiem od generalnej reguły dotyczącej jakości. Jednakże oznaczenia pocztowe umieszczone na uratowanych kopertach powinny być jak najbardziej czytelne. W przypadku ekspozycjonowania walorów reperowanych fakt ten powinien być zaznaczony w opisie. Wykrycie oczywistego fałszerstwa albo reperacji materiału, które nie są opisane jako takie, zostanie ukarane.

4.4. Prezentacja.

4.4.1. Za prezentację można przyznać do 5 punktów.

4.4.2. Prezentacja jest dopełnieniem opracowania ekspozycji przez jego ogólne przedstawienie i przejrzystość. Jurorzy powinni ocenić, jak prezentacja polepsza zrozumienie i atrakcyjność ekspozycji.

4.4.3. Ilustracje odpowiednich stempli pocztowych są konieczne tylko wówczas, gdy oryginały nie są dość wyraźne dla oglądającego. Jeśli pożądane jest pokazanie ważnych stempli z odwrotnej strony koperty, mogą one być odrysowane albo zilustrowane reprodukcją (fotografia lub fotokopia), jednak reprodukcja musi być rozpoznawalna dla oglądającego. Format fotokopii lub fotografii kolorowych powinien być mniejszy o co najmniej 25% od oryginału.

Tłumaczył: Marian Szewin, 1995 rok

Niniejszy Regulamin zatwierdzony został uchwałą Zarządu Głównego Polskiego Związku Filatelistów nr 21/XIX/2007/ZG PZF z dnia 18.11.2007 r. i wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 2008 roku.

Z dniem opublikowania niniejszego Regulaminu tracą moc obowiązującą wszystkie poprzednie wersje regulaminów specjalnych dotyczących oceny ekspozycji na wystawach konkursowych PZF.